

ikaslearen liburua

Gertarik gerta

I g a r a

EGILEAK:

Proiektuaren arduraduna:	Juxto Egaña (HABEko Hizkuntzaren Didaktika arduraduna)
Kudeaketa:	Joanba Bergara (HABEko Prestakuntza arduraduna)
Koordinatzaile didaktikoak:	Esther Isasa (HABEko teknikaria) Eskarne Lopetegi (HABEko teknikaria)
Partehartzaileak:	Junkal Txurruka (Eibarko Udal Euskaltegiko irakaslea)
Euskararen zuzenketa:	Boni Urkizu (HABEko teknikaria)
Diseinua eta maketazioa:	Olaia Ubeda Sabin Arzelus (HABEko teknikaria) Gemma Sarasua (HABEko idazkaria)

Gure esker ona ondoren aipatzen direnei hainbat material eta ideia hartzeko baimena eman digutelako.

Da Sica, Vittorio, 1948 Ladri di biciclette

Chiapasko Poliziaren kontra Armada mobilizatu du Gobernuak In Euskaldunon Egunkaria 1998ko urtarrilak 14

Arratsaldean abiatuko da Leopold Eiharts lehen euskal astronauta MIR estazioara In Euskaldunon Egunkaria 1996ko urtarrilak 29

EEBBen "handitasuna" aldarrikatuz hartu du arnasa Bill Clintonek In Euskaldunon Egunkaria 1998ko urtarrilak 29

Martxoaren 4an hasiko da 11 Mait In Euskaldunon Egunkaria 1998ko otsailak 19

Aktoreek jende guztiarentzat eginiko jaialdi bat da gurea In Euskaldunon Egunkaria 1998ko martxoak 3

Mariasun Landa haur literaturako ilustrazioari buruzko mintegian izan da Santiagon In Euskaldunon Egunkaria 1998ko martxoak 3

1. Sarrera

1 . Lan-egitasmoa	4.or.
2 . Ikastunitatearen ibilbidea	4-5.orr.

2. Sekuentziak

A Sekuentzia

1 . jarduera: Andare in bicicletta	6-7.orr.
2 . jarduera: L'occasione fa l'uomo ladro	8-10.orr.

B Sekuentzia

3 . jarduera: Chiapas	11-14.orr.
4 . jarduera: Clinton eta Eiharts	15-20.orr.
5 . jarduera: Mait	21-23.orr.
6 . jarduera: Mamia? Aurrenean	24-29.orr.

C Sekuentzia

7 . jarduera: Kea dariola	30.or.
8 . jarduera: Autoebaluazioa	31-34.orr.

1

Sarrera

1

Lan-egitasmoa

Albiste motzaren ezaugarriak gogoan izango dituzu, noski. Horregatik, erraz helduko diozu ikastunitate honetan eskaintzen dizugunari. Oraingoan, albiste luzera hurbiltzeko parada izango duzu eta ikastunitatean zehar gertaera-albiste bat erredaktatzen ikasiko duzu.

2

Ikastunitatearen ibilbidea

entzumena

irakurmena

mintzamena

idazmena

bideoa

A Sekuentzia

1. ANDARE IN BICICLETTA

- Bideoz ikusitako gertakari bat albiste modura erredaktatu eta ondoren kontrol-zerrenda batekin testua ebaluatu.

(6.or)

2. L'OCCASIONE FA L'UOMO LADRO

- Lekuko eta kazetariaren rolak hartuz, gertakariari buruzko informazioa baliatu albiste luze bat erredaktatzeko.

(8.or)

4

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

C Sekuentzia

7. KEA DARIOLA

- Kontrol-zerrenda prestatu. (30.or)

8. AUTOEBALUAZIOA

- 2.jardueran idatzitako gertaera-albisteak zuzendu, kontrol-zerrenda erabiliz. (31.or)

B Sekuentzia

3. CHIAPAS

- Lerroaldien arteko lotura-mota diferentez ohartzeko, testua ordenatu. (11.or)

4. CLINTON ETA EIHARTS

- Bi gertaera-albisteri erreparatu, albisteak ordenatu eta elkarri kontatu. (15.or)

5. MAITÉ

- Esaldiak parrafoaren zein zatitatik, hots, hasieratik, tartetik edo bukaeratik, hartu diren atzeman. (21.or)

6. MAMIA? AURRENEAN

- Bi gertaera-albisteri hainbat parrafotan hasierako esaldiak falta zaizkie. Nahasian dauden esaldi-multzo horretatik egokiena aukeratu. (24.or)

5

2

Sekuentziak

s e k u e **A** n t z i a

1 **jarduera** Andare in bicicletta

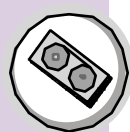
- 1 ● Ikus ezazu arretaz irakasleak ikusteko jarriko dizuen bideo-pasartea. Gertaera horri albiste-itxura eman behar diozunez, datozen galderari erantzutea komeni zaizu:

*Oharra: daturen bat falta bazaizu, ez beldurrik izan, asmatu.

6

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

Ladri di biciclette

2

- Albisteak idazteko garaia iritsi da. Jar zaitetze binaka eta, erantzun horiek lagun, hasi albisteak erredaktatzen. (Lasai! Irakasleak albiste laburraren ezaugarriak zeintzuk diren gogora ekartzen lagunduko dizue-eta.)

ALBISTEA

Idazpurua

Gorputza

3

- Bukatu baduzu, emaitza zeure albistearen ondoko ikaskideari. Hark zuzenduko baitizu testua gogo onez. Horretarako, irakasleak albiste laburraren ezaugarrien zerrenda banatuko dizue. Hartu behar duzun denbora.

- Taldeko albisterik egokiena ozenki irakurriko duzue.

7

2 **jarduera** L'occasione fa l'oumo ladro

Jarduera honetan, albiste luzea idaztea izango duzu eginkizun. Baina, aldez aurretik simulazio bat egingo dugu.

1

- Erabaki ezazu zer izan nahi duzun, lekuko ala kazetari. Horren arabera,
 - lekuko bazara, ikusi berriz bideoa, kazetariari gertatuaren berri eman beharko baitiozu.
 - kazetari bazara, presta itzazu lekukoari egingo dizkiozun galderak.

?

?

?

?

?

?

?

?

?

?

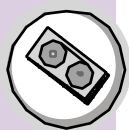
?

?

?

?

?

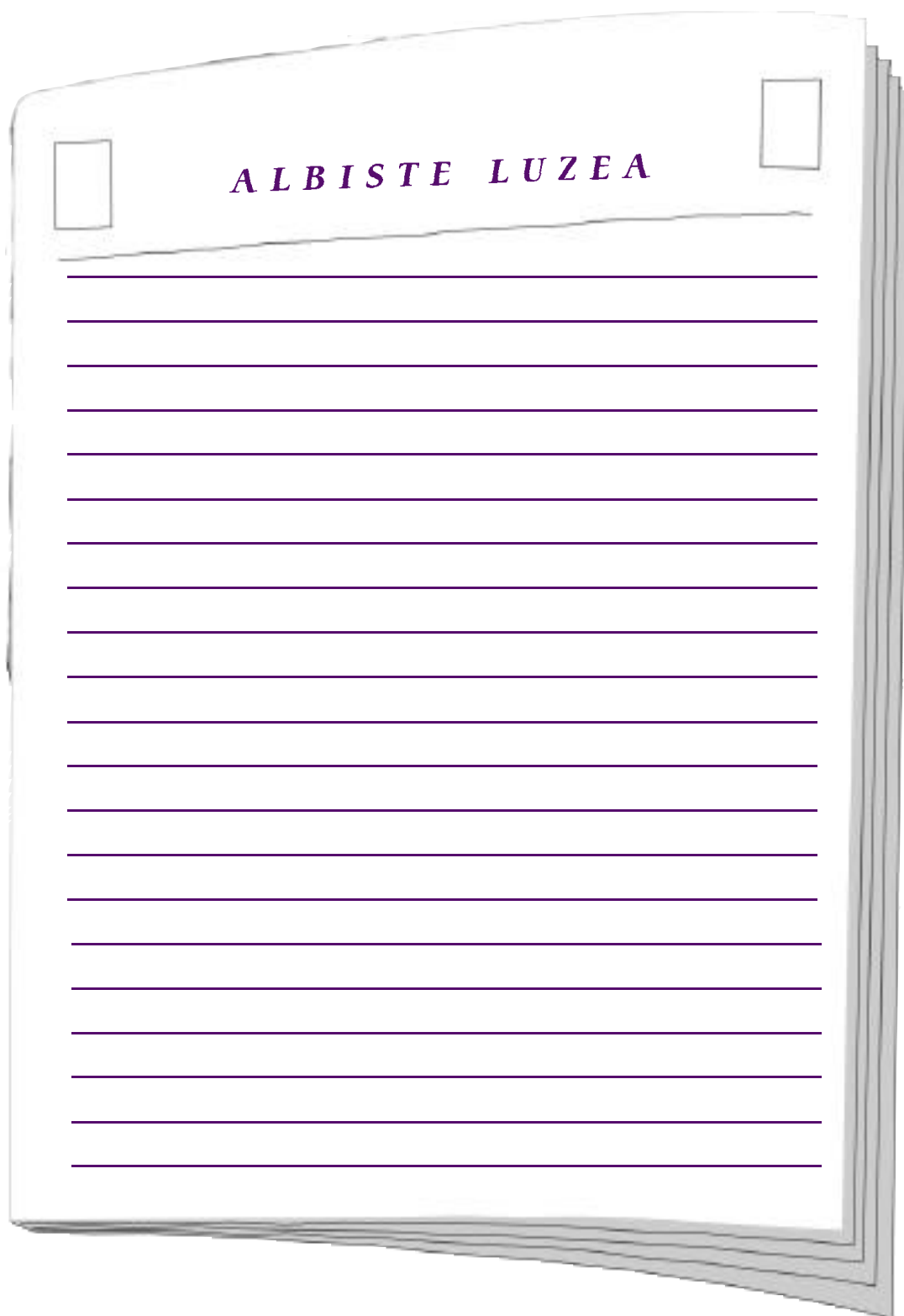
2

- Jar zaitezte binaka (lekuko-kazetari) eta hasi elkarrizketan.

3

● Informazio guztia bildu ondoren, aldatu bikoteak eta bien artean erredakta ezazue albiste luzea.

[illegible]

s e k u e **B** n t z i a

3 **jarduera** Chiapas

1

- Irakasleak zuen artean irakurgai bat banatuko du.
- Gainirakurri eta berehala konturatuko zara, gertaera-albisteko lerroaldiak nahasian daudela. Saia zaitetz ordenatzen.

11

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

Chiapasko Poliziaren
kontra Armada mobili -
zatu du Gobernuak

Chiapasko Poliziaren kontra Armada mobilizatu du Mexikoko Gobernuak

■ Ocosingo herriskan Chiapasen bizi duten egoera salatzeko egin protesta gogor erreprimitu zuen Poliziak. Eraso horren ondoriz, emakume indigena bat hil zen eta beste bi pertsona zauritu ziren. Mexikoko Gobernuak Armadari agindu dio jazoera horietan parte hartu zuten poliziak bilatu eta atxilotzeko.

Mexikoko Gobernuak oso gogor erantzun dio Ocosingoko gertakariari, eta astelehen gauean jada, Armadari agindu zion eraso horretan parte hartu zuten poliziak guztiak atxilotzeko. Atzorako 26 polizi agente eta ofizial bat atxilotu zituzten soldaduek, guztiek Ocosingoko gertakarietan parte hartzeaz akusatuta. Hain zuzen ere, Roberto Albores Chiapaseko Gobernadoreak eskatuta agindu zion Francisco Labastida Barne ministroak Armadari poliziak atxilotzeko. Alboresen

zein Labastidak Actealgo sarraskiaren ondoren hartu zuten kargua, beren aurrekoek jazoera horrekin nolabaiteko zerikusi izateagatik dimititu ostean.

Guztietan latzena, ordea, Chiapas eskualdeko Ocosingo herrian jazotakoa izan zen -Komunitate horretan poliziak gogor oldartu ziren manifestarien kontra, eta istiluen ondorioz, pertsona bat hil zen eta beste bi zauritu ziren- Guadalupe Méndez López 38 urteko emakume indigenak tiro bat jaso zuen sabelaldean, eta zauri horren ondorioz zendu zen ordu gutxiren buruan Altamiranoko ospitalean.

Zaurituak, berriz, Lázaro López Vázquez gizonezkoa eta Isabel Santis Méndez bi urteko neskatua eta hildako Guadalupe Méndezen alaba dira. Chiapaseko agintariek atzo jakinarazi zuten, hiltzeko arriskutik kanpo daude bata zein bestea.

Bitartekari berria. Actealgo sarraskiak sortutako krisia dela-eta, Mexikoko Gobernuak pertsona ugari kendu ditu karguetatik eta beste batzuk izendatu haien ordeaz. Azken aldaketa, EZLNrekin elkarriketen koordinatzailearena da: Pedro Joaquín Coldwell kendu eta Emilio Rabasa izendatu dute. EZLNk hotz hartu du aldaketa eta "garrantzirik gabekoa" dela adierazi du.

D Mobilizazio ugari izan ziren herenegun Mexiko osoan Chiapaseko egoera salatze-ko. Batetik, duela lau urte (1994ko urtarrilaren 12an) Askapen Nazionaleko Armada Zapatistak (EZLN) ekintza armatuak eten zituela gogorarazi zioten protesten bidez Ernesto Zedillo lehendakariaren Gobernuari. Bestetik, abenduaren 22ko sarraskia salatu zuten: Chiapaseko Acteal deritzon komunitatean 45 indigena tzotzil hil zituzten paramilitarrek -Gobernuaren alderdiaren, PRIren ingurukoak ziren, erasotzaileak-.

E Lekukoen arabera, Ocosingoko udaletxera joan ziren manifestazioan zapatisten aldeko 50en bat lagun. Handik herri irteerara abiatu ziren errepidea mozteko asmoz. Horretara zihoazela, Poliziaren unitate batek gogor ekin zion beren kontra, besteak beste, bala-tiroak jaurtiz.

F Mexiko hiriburuan, esate baterako, dozenaka mila lagunek parte hartu zuten Chiapaseko gatazkarentzat "irtenbide duina" eskatzeko manifestazioan. Zapatisten jarraitzaileek, oposizioko alderdi nagusikoek -zentro-ezkerreko PRD-, ezkerreko beste alderdi batzuetakoak, indigenen ordezkariak eta Actealgo sarras-
kitik bizirik ateratzea lortu zuten zenbait lagunek, parte hartu zuten, besteak beste, manifestazio handi horretan. Dударik gabe, Mexiko hiriburukoa izan zen manifestaziorik handiena, baina aurrerago esan bezala, Mexikoko beste hiri askotan ere protesta-ekintzak izan ziren.

G Alboresek adierazi zuen atzo Ocosingokoak bezalako gertakariak erantzun "sendoa" behar dutela eta horregatik eskatu zuela Armadaren laguntza. "Jazoera gaitzesgarriak aurka neurri sendoak hartu behar dira Gobernuak sinesgarritasuna eta izen ona eskura dezan" adierazi zuen Chiapasko gobernado-re berriak.

2

- Bil zaitetze hirunaka eta azaldu eta arrazoitu elkarri aukeratutako hurrenkera. Eginkizun honetan asko lagunduko dizuete ondoren datozen galderok:

- ✓ Zergatik ordenatu duzue horrela?
- ✓ Zeri erreparatu diozue?
- ✓ Non izan dituzue zalantzak?
- ✓ Zergatik uste duzue ez dituzuela lerroaldi batzuen arteko loturak hain garbi ikusi?

3

- Galdera horien bidez hausnarketa bideratu ondoren, hainbat ondoriotara iritsi bazarete, eman horien berri talde handian. Irakasleak lagunduko dizue argibide ugari emanaz.

4 jarduera Clinton eta Eiharts

1

- Bi testu dituzue eskuartean: batzuek A Albistea izango duzue irakurgai; besteek berriz, B Albistea.
- Aurreko jardueran bezalaxe, testuko parrafoak nahasturik daudela ohartuko zarete berehalaxe. Ordena itzazue ahalik eta ondoen. Loturen artean zalantzaren bat egonez gero, taldean argitzen saiatu.

A albistea

B albistea

11

Egunkaria

OSTEGUNA,
1998-ko
URTARRILAK
29

x

Arratsaldean abiatuko da Leopold Eiharts lehen euskal astronauta MIR estazioara

Abuztuan abiatu behar zuen astronauta arrangoiztarrak hogeitabat egun egingo ditu espazioan

Hautzaroko ametsa beteko du azkenean Leopold Eiharts Miarritzeko astronautak. Errusiarren MIR estaziora abiatuko da arratsaldeko 17:33an beste bi astronautekin batera, eta hiru asteko egonaldia egingen du espazioan. Familia osoa joan zaio agurtzera Baïkonoureko espazionauten entseiu zentrora.

Alabaina, euskal astronautak ez zuen amor eman eta prestakuntza fisikoa berriro hasi zuen joan den urriaren lehenean Izar Hirian. Azken asteotan, aldiz, hiru astronauta tokiz aldatu zituzten eta bereizi zituzten kanpoko mundutik. Baïkonour estazioan iragan dituzte azken asteak, baina neurri zorrotzak gogo onez onartu zituen Eihartsek. "Kutsadura guztietaz babestu behar dugu, nahiz eta arinak izan. Katarroa, gripea edo sukarra ... ez gara gehiago joaten!". Azaldu zuen bere bakartasun-tokitik. Azken prestakuntzak egin zituzten Baïkonouren, batez ere fisiologikoak, eta espazioan egin behar dituzten ikerketen balantzea egin zuten.

16

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

Eiharts espaziora abiatuko da lehen aldikotz arratsaldean, eta soseguz agertu zen azken uneraino. "Ene lehen bidaia izanen da espazioan, eta kezka batzuk ditut, noski. Baina egonaldiak 21 egun bakarrik irauten du eta buruan sartu dut lehenbailehen lanean hasi beharko dudala. Espazioari egokitzea gogorra izan daiteke batzuentzat eta espero dut gai izanen naizela lanean aritzeko epe laburrean. Abiatzeak ez nau izutzen eta egia erraiteko pozten nau. Izugarrizko proiektua gauzatuko dut eta ahal bezainbat babes-neurri hartzen ditut abiatzeko finkatu den bezala.

Egun handia ospatuko du Arrangoitzeko Eiharts familiak gaur. Hain zuzen ere, Leopold Eiharts 40 urteko semea abiatuko da arratsalde honetan MIR estaziora eta senide guztien begiak zeruari so izanen dira dudarik gabe. Eihartsen aita-amak eta anaia, berriz, Baïkonour estaziora iritsi ziren joan den astean eta Leopold agurtzeko aukera izanen dute goiz hone tan.

Ingeniaritza-diploma gainditu ondoren, ehiza-hegazkinen pilotu diploma lortu zuen 1980an eta pilotu-karreraren urrats guztiak burutu ditu. Aireko Entsegu Zentroan sartu zen 1988an Bretignysur-Orgen eta ariketa zibilak eta militarrek egin zituen. CNES Espazio Ikerketarako Zentro Nazionalaren azterketa gainditu zuen 1990ean eta bi formakuntza jarraitu zituen Errusiako Izar hirian 1991n eta 1993an.

B Sekuentzia

Betiko ametsa beteko du Leopold Eihartsek arratsaldeko 17:33an. Izan ere 1957ko apirilaren 28an Miarritzen sortu zen gizonak txikitatik espaziorako zuen zaletasuna erakutsi dio familiari. "Estatu Batuetako lehen Cosmonautak ilargiraino joan zirenean goizeko 05:00etan altxatu zen eta telebistaren aitzinean egon zen, aiduru, amerikanoak jausten ikusteko", oroitu zuen Jean Battit Eihartsek, Leopolden aitak. Gutun bat ere bidali zien Apollo 11.eko astronautei eta izugarrizko poztasunarekin eskuratu zuen hiru gizonen argazkia, izenpetua. Anaia zaharrena injenieritza-eskolan sartu bazen ere (lan egiten du Frantziako CEA energia Atomikoaren Zentruan), Leopold Eiharts Salon de Provenceko Aire Eskolan sartu zen 1977an.

Espaziora joateko ametsa gauzatzen • Alabaina, espaziora joateko ametsa egia bilakatzen hasi zen 1996ko abenduan. CNESek jakinarazi zion hautatu zuela errusiarren MIR estaziora joateko eta hiru asteko egonaldia egingen zuela Soloviov eta Vinogradov astronautekin. Izar Hirira abiatu zen prestakuntza zorrotza abiatzeko, baina proiektua bertan behera utzi behar izan zuen istripu bat gertatu zenean espazioan. MIR estazioa funditua izan zen kolpe handia izan ondoren eta konpontzeko tresnek Eihartsen tokia hartu zuten. "Lilura galtze handia izan zen. Prestakuntza fisikoa eta psikologikoa izugarria da eta abiatzeko nahikaria benetako buruhaustea bilakatzen da. Moralki biziki gogorra izan da, baina ez nuen hauturik eta beste sei hilabete zain egon behar nuen, nahitaez", aitortu zuen Eihartsek.

16

B albistea

Egunkaria

OSTEGUNA,
1998-ko
URTARRILAK
29

x

LEGE BILTZARKIDE GUZTIEK, DEMOKRATA ZEIN ERREPUBLIKANOEN, TXALOTU ZUTEN UNE LARRIAN
DEN LEHENDAKARIA

nazioartea

EEBBen “handitasuna” aldarrikatuz hartu du arnasa Bill Clintonek

Batasunaren egoerari buruzko hitzaldian Monica Lewinskyrekin izandako ustezko harremanak aipatu ere ez zituen egin Bill Clintonek. Aitzitik, serio eta lasai, barne eta atzerri politikaz aritu zen, eta EEBBak oso momentu onean daudela nabarmendu zuen.

Aurretik iragarri bezala, *Lewinsky aferari* buruz ez zuen aipamenik egin. Aitzitik, estatu arazoetan erabat zentratuta dagoenaren itxura eman zuen eta ez zirudien eskandalo sexual horrek urduritasun handirik sortu dionik. Hillary Rodhamek atzo jakinarazi zuen Clintonek ez duela *Lewinsky aferari* buruz adierazpen gehiago egingo. Halaber, senarrari erabat sinesten diola esan zuen berriro ere, hau da, sinetsita dagoela Monica Lewinskyrekin ez zuela harremanik izan, eta, ondorioz, zin faltsua egin izana ezin zaiola leporatu.

EEBBetako lehendakariak indarrez hasi zuen hitzaldia. Hain zuzen ere, une honetan Estatu Batuak inoiz baino hobeto daudela azaltzea izan zen une oro Clintonen helburua, eta bere agintaldian egoera hobetu baino ez dela egin nabarmentzea. "Geu gara munduko buruzagi, ez dugu lehiakiderik. Gure Batasuna sendo dago", adierazi zuen. Ildo horretatik, barne politikan izandako hainbat lorpenen berri eman zuen Clintonek, besteak beste, duela bost urte lehendakari aukeratu zutenetik 14 milioi lanpostu sortu direla. Hala ere, txalo-zaparradarik handiena 1999an defizit publikoa berdinduko dutela azaldu zuenean jaso zuen.

19

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

B Sekuentzia

Pentsatzekoa zen bere alderdiko legebiltzarkideek, demokratek, sustengua azalduko ziotela Legebiltzarreko agerraldian, baina Alderdi Errepublikanoak diputatuak zer jarrera hartuko zuten zalantzan zegoen. Azkenean, legebiltzarkide guztiek, demokrata zein errepublikanoek, harrera beroa egin zioten, eta txaloka hartu zituzten bera eta Hillary Rodham emaztea Legebiltzarrera sartu zirenean. Gainera, 72 minutu iraun zuen Clintonen hitzaldiak, legebiltzarkideen txalok 97 bider eten baitzuten.

ARRETA handia bereganatu zuen Bill Clinton Estatu Batuetako lehendakariak Batasunaren Egoerari buruz, herenegun arratsean (atzo goizaldean Euskal Herrian) EEBBetako legebiltzarrean egin zuen hitzaldiak: azken urteotako handiena. Izan ere, *Lewinsky afera* dela eta, oso momentu larriak bizitzen ari da Clinton, eskandalo horren ondorioz, arrisku gorrian baitago berak lehendakari karguan segitzea.

Atzerri politikari dagokionez ere gogor aritu zen. Batik bat, Iraki ohartarazi zion nola edo hala lortuko duela herrialde hartan hondamen masiboko armarik ez izatea. Halaber, NATOren hedapena goraipatu zuen.

2

- Irakasleak testu osatua erakutsiko dizue. Erka ezazue erabakitako hurrenkera jatorrizko testuarekin; ea asmatu duzuen.

3

- Albisteak elkarri kontatu. Eginkizun honetan erreparaiozu laburpenaren sarrerari, berealdiko garrantzia baitu ongi egiteak.

20

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

5 jarduera Maité

1

- Jarraian dituzun esaldiak albiste batetik ateratakoak dira. Igarriko al zenioke haria?
- Hiru taldetan banatu eta fitxa bana irakurri.

A fitxa

"Orain dela hiru urte egin zuten Maité filma, eta haren jarraipena izango da egunotan grabatzen ari diren telesaila".
 "Olasagastik adierazi duenez, gogotsu ari dira lanean".
 "Orokorrean, lan-taldea oso baikor da erronka berria dela eta".
 "Agustin Arrazola euskal aktorea ere oso gustura dago".
 "Filma egin zutenetik hiru urte igaro dira, eta istorioan ere islatuko da tarte hori".
 "Maité telesaila Orion (Gipuzkoan) eta inguruko herriotan girotuko da".

B fitxa

"Lourdes Buñuelos ere zuzendaritza taldeko kidea da".

"Zerbait egiten hasten zarenean, beti daukazu esperantza gauzak ondo aterako direla; bestela, ez ginateke abiatuko".

"Hemen denak gara berdinak, inork ez dio besteari protagonismoa kentzen, elkarri laguntzen diogu, aholkuak eta iritziak emanez".

"Eurekin lan egiteak bestelako energia bat ematen du, izateko beste modu bat dute, eta azkenean elkarrengandik ikasten dugu".

"Juan Luis eta Txomin anaiak (Mikel Garmendia) angula-negozioan dabiltza oraindik eta, orain, Obdulio (Ildefonso Tamayo) Euskal Herrira etorriko da, arbaso euskaldunak dituela jakin baitu eta, horretaz gainera, herentzia bat jaso behar baitu hemen".

"Guztira, ordubeteko hamahiru atal izango dira, eta, arduradunek jakinarazi dutenez, sorpresa asko ere izango dira, beste ezkontzaren bat, edo ...

C fitxa

"Telesailaren zuzendariak filma egin zutenak berak dira: Karlos Zabala eta Eneko Olasagasti".

"Erakargarria da kubatarrek eta euskaldunak nahastea".

"Oso ondo sentitzen naiz, familian banengo bezala".

"Gustura egiten da lan horrelako zuzendari eta gidogileekin".

"Juan Luis (Jose Ramon Soroiz) eta Daisy (Ileana Willson) ezkonberriak dira eta Euskal Herrian bizi dira".

"Bertako arrantzaleen bizipenak erakutsiko dira telesaillean, baita Juan Luis eta Txominen negozioak eta Obdulio eta Euskal Herrira etorri diren beste kubatarren arazoak ere, bisa lortzeko arazoak, esate baterako".

- 2 ● Hirunaka bildu eta asmatutakoaren berri elkarri eman. Azaldu bakoitzaren iritzia eta ondoren arrazoitu. Adostu ezazue denen artean aldaera bakarra.
- 3 ● Irakasleak albistea osorik banatuko dizue irakurtzeko. Ikusi zein talderen eredua dagoen jatorrizkotik gertuen. Hausnarketa bideratzeko galdera hauek ezin aproposagoak dituzue:

- Zein hurbiltzen da gehien jatorrizko testura?

- Non dute leku esaldi horiek parrafoaren barruan?

- Zein ondorio ateratzen duzue jarduera honetatik?

6 jarduera Mamia? Aurrenean

- Hemen dituzun esaldi hauek segidan duzun albistearen parrafoetako lehen esaldiak dira. Baina, konturatuko zinen gehiegi daudela. Aukeratu eta jar itzazu dagokien lekuan zure albistea osatzeko behar dituzunak.

Aktoreek jende guztientzat
eginiko jaialdia da gurea
Gure egoera orokorra da

- 1 Jaia bera aurten hamar urte beteko dituen aktore-elkarte horren fruitutzat hartzen dutela jakinarazi zuten, gainera.
- 2 Jaialdiak hasieratik jasotako oinordekotza aipatu zuen Aitzpea Goenagak.
- 3 Santiagoko Caixa Galiciaren kultur aretoan izan ziren hitzaldiak eta mahainguruak, eta 300 pertsona inguruk eman zuten izena jardunaldietan parte hartzeko.
- 4 Teatro Tarima, Ñake producciones, Hika antzerki taldea eta Tanntaka Teatroaren esketxak izango dira galan.
- 5 Galizierazko eta katalanezko literaturako ordezkariak mintzatu ziren otsailaren 20an eta 21ean, Haur eta Gazte Literaturako Mintegiaren VII. Jardunaldietan.
- 6 Aktoreen jaialdi honetan parte hartzeko, Donostiako Kulturako bazkide guztiek sarrera jasoko dutela jakinarazi zuten,
- 7 Agirrek gogoratu zuenez, Euskal Telebistak diferituan eskainiko du biharko jaialdia, erdarazko katean, larunbatean, eta horrek gidoilarien lana markatu du: "Emankizunaren iraupena baldintzatu du, eta horrek markatu egiten du".
- 8 Aurten, haur-literaturako ilustrazioa izan da gaia, eta euskarazko eta katalanezko literaturako ordezkariak gonbidatu dituzte Haur eta Gazte Literaturako Mintegiaren Jardunaldietan parte hartzeko, eta hurrengo urtean, berriz, Donejakue Bideari buruzko haur-literaturaren inguruan arituko dira.
- 9 Mahainguru batek eman zien amaiera jardunaldiei.
- 10 Ramon Agirrek, Jon Ezkurdiak eta Aitzpea Goenagak aurkeztu zuten atzo Aktoreen V. jaialdiaren mamia.
- 11 Jaiaekin ondo pasatzeko helburuak bere horretan dirau hala ere, Goenagak eta Agirrek atzoko prentsaurrekoan nabarmendu zuten.
- 12 Ramon Agirre bat etorri zen harekin: "Estatuan egun gehien mugitzen diren talde asko hemengoak dira".
- 13 Gai hori izan zuten hizpide mahainguruan.
- 14 Birak eta emankizunak gehitu direlako berriak pozik utzi ditu Euskal Aktoreen Batasuneko kideok, euskal antzerkia lepo lanean ari dela adierazten baitu, arrakastaz gainera, eta hori edonor pozteko modukoa da.
- 15 Hitzaz gain, Balzolak eta Landak diapositibak baliatu zituzten.
- 16 Hala ere, jaialdiaren edukia osatzeko eta antolatze hainbat arazo izan dituzte aurten.
- 17 Antza denez, erabakita dago zein izango den Besarkada sariaren irabazlea, baina jaialdiaren antolatzaileek ez zuten jakinarazi nahi izan.
- 18 Xabier Etxaniz idazle eta EHUKo irakaslea ere pozik etorri da Santiagotik, jardunaldietan parte hartu ondoren.

2

- Albiste berbera landu duen ikaskide batekin elkartu eta konparatu zeuen aukerak.

3

- Berriz irakurri testua eta presta ezazu ahozko laburpena (Zergatik ez duzu euskarriren bat aukeratzen? Eskema bat, mapa semantiko bat, euskarri lexikala...)
- Zure albiste irakurri ez duen ikaskide baten ondoan eseri eta kontatuz labur-labur.

BIHAR OSPATUKO DA EUSKALAKTOREEN BATASUNAK ANTOLATURIKO AKTOREEN V. JAIALDIA

"Aktoreek jende guztiarentzat eginiko jaialdi bat da gurea"

■ Bihar hasiko da gaueko 20:00etan Aktoreen V. Jaialdia, Donostiako Victoria Eugenia antzokian. Euskal Aktoreen Batasunak (EAB) antolatutik, urteko telebista, zinema eta antzerki aktorerik onenari emandako sariak banatuko dituzte. Baita Besarkada saria ere.

Amagoia Iban / **Donostia**

Goenagak ekitaldiaren zuzendari lanak beteko dituela jakinarazi zuen. Agirrek aurkeztuko du jaialdia, Mila Espiga eta Elena Iruretarekin batera. Ezkurdia, berriz, ekoizpen exekutiboaz arduratuko da. Bat etorri ziren hirurak "aktoreek jende guztiarentzat eginiko jaialdi bat" izango dela esatean.

----- "EABren sarien banaketa jaso genuen oinordekotzan, eta horri eutsi diogu. Zinema, antzerki eta telebista aktorerik onenak sarituko ditugu. Oraindik erabakitzeko dago zein izango diren irabazleak". Aurten ere, aurrekoetan bezalaxe,

----- hiru sarituek Jose Ramon Andaren eskulturatxoak jasoko dutela gogoratu zuen.

"Aurtengo jaialdiko sorpresetako bat izan dadin nahi genuke. Bere ibilbide eta lanagatik Euskal Aktoreen Batasunaren mirespena merezi duen pertsona batek jasoko du. Bera jaialdira joango da, baina ez daki sari bat jasoko duenik ere".

----- Bertold Brecht dramaturgoaren omenezko kanta bat ere antzeztuko dute. "Eta beste sorpresa bat ere izango da, ganberrokeria

bat, eta, noski, ezin eza-
gutarazi dugu. Antzerki
munduarekin zerikusia
du, baina inork ez daki
zer izango den, lagun
gutxi batzuek izan ezik".

Larriena, gala asteazken
batez egin behar izatea:
"Antzerki talde eta aktore
asko ezingo dira agertu
jaialdian, gurekin nahi
genituen antzerki talde
asko biran baitira, edota
bestelako eginkizunetan,
eta ezin izango dute
bertan parte hartu".

Hemengo antzerki taldeen arrakasta ●

Ramon Agirre: "Estatuan egun gehien mugitzen diren
talde asko hemengoak dira; orain artean kataluniarrek
ziren nagusi, eta gu inguratzen ari gatzaizkie".

Zoritzarrez, gorakada hau
ez da behar adina nabar-
mentzen

komunikabideetan", azal-
du zuen Goenagak.

Orain
arteak kataluniarrek ziren
nagusi, eta gu inguratzen
ari gatzaizkie. Lekukoa
hartzekotan ote garen?
Hala izatea nahi genu-
ke!".

"Emankizunaren iraupena

baldintzatu du, eta horrek
markatu egiten du.

"Festa bat da. Honela
izan da beti, eta horri
eutsi diogu. Helburu
nagusia ongi igarotzea da,
baina, horrez gain, bada,
beste bat ere: EABren
proiektzioa lortzea, ale-
gia".

"Gala hau jende-
ak laguntzen duelako
bakarrik egin daiteke.
Aktore bat ekoizle lane

tan jartzen zaizu, bestea
erregidore moduan...
Hain fama txarra duen
aktore munduak elkarta-
sunerako eta batasunera-
ko izan dezakeen jarrera
erakusten du, eta eskerrak
horri, bestela ezinezkoa
izango litzateke-eta hau
guztia egitea", azpimarra-
tu zuen Agirrek.

eta gainerako
interesatuek Victoria
Eugeniako leihatiletatik
igaro edota telefonoz dei
dezaketela. x

EABren hamargarren urteurrena

EUSKAL AKTOREEN
BATASUNAK hamar
urte betetzen ditu aurten.
Aktoreen Jaialdia izan du
azken urteotako emaitza
nabarmenetako bat,
bakarra izan ez den arren.
"Zalantzarik gabe, hau
elkartearen fruitu bat da,
baina horrez gain hainbat
lan ere betetzen du", azal-
du zuen atzoko prentsau-
rrekoan Aitzpea Goena-
gak. Lan mailako lagun-
tza, bazkideentzako bali-
agarria izan daitekeen
informazioa biltzea eta
banatzea, aholkularitza...

Hiruzpalau ikastaro ere
antolatzen ditu urtean
zehar, aktoreak birzikla-
tzeko.

Ramon Agirrek gainera-
tu zuenez, berripaper bat
argitaratzen hasia da
EAB, "eta lehen alea jada
egina dago". Aurtengo
aktoreen galan parte har-
tuko dutenen artean aur-
keztu eta banatuko dute
aipatu berripapera.

Argi dute guztiek Euskal
Aktoreen Batasuna beha-
rezkoa dela oraindik ere,
"zalantzarik gabe, gaine-
ra".

Oraindik lortzeko diren
hainbat helburu ere gogo-
ra dakartza Agirrek.
"Baditugu hiruzpalau
borroka nagusi, oso neke-
tsuak, eta askotan nekeak
gaititu egiten gaitu. Etsaia oso indartsua da,
eta gure elkartea txikia.
Arazo puntualen haritik
tiraka sortzen da sarritan
grina berritua".

Borroka gehienak eus-
kal aktoreek lan iturri
nagusi duten Euskal
Telebista-rekin konbe-
nioak lortuz gero kon-
ponduko lirateke

EABeko partaideen
ustez, "arlo ia guztietara-
ko erregulatzea ekarriko
lukeelako".

Jon Ezkurdiak, bestalde,
Euskal Aktoreen Batasu-
naren hamargarren urteu-
rrena ospatzeko antola-
tzeko asmoz dabiltzan
jaialdi erraldoiaren berri
eman zuen atzo. "Ez
dugu esango 24 ordukoa
izango denik, baina
hortxe-hortxe ibiltzea
nahi genuke. Euskal talde
guztiak bilduko genituz-
ke, eta uda partean izan-
go litzateke". x

"Gure egoera orokorra da"

Mariasun Landa haur-literaturako ilustrazioari buruzko mintegian izan da Santiagon

Haur-literaturako ilustrazioa izan da ardatza Haureta Gazte Literaturako Mintegiaren VIII. Jardunaldietan. Mariasun Landa, Asun Balzola eta Xabier Etxaniz izan dira euskal ordezkariak, eta galizierazko eta katalanezko haur-literaturako hainbat idazle eta ilustratzaile ere aritu dira aurreko bi asteburuetan Santiagon.

Joxi Ubeda / **Donostia**

-----, Iragan
larunbatean, berriz,
Xabier Etxaniz idazleak
aztertu zuen euskarazko
haur eta gazte literaturako
egoera, eta ondoren, Asun
Balzola ilustratzailea eta
Mariasun Landa idazlea
aritu ziren.

"Polita izan zen gure saioa. Izugarri giro alaia lortu genuen, eta jendeak ondo pasatu zuen", dio Mariasun Landak. Asun Balzolak kantatu ere egin zuen. "Halako *performance* bat izan zen, baina ez oso antolatua. Zertaz hitz egin zehazteko bildu ginen, baina gero gauzak

nola joan ziren ikusita, niretzat izan zen esperientzia bat oso aberatsa eta berria. Jendearen erantzuna ere, *feeling* hori, aipagarria da. Oso saio egokia izan zen, ludikotasunaren aldetik, haur-literaturaren inguruan ari ginela kontuan izanik".

-----, Asun Balzola, Mariasun Landa, Agustín Fernández Paz galiziar idazlea eta Xaquín Marín galiziar ilustratzailea mintzatu ziren haur eta gazte literaturako ilustrazioaren inguruan. "Ustedut gure egoera orokorra dela. Gu, hemen, azken urteotan, kexu agertu gara, haurrentzako liburuetan, albumetan eta abar, ilustrazioa oso baztertuta dagoela esanez, ez dela egiten edo oso gutxi egiten dela, atzerapena

egon dela".

Atzerapauso handia ●

"Orain dela 12-15 urte, haur-literaturak argitale-

txe berriekin autonomia
elkarte bakoitzean indarra
hartu zuenean, argitale-
txeek ausardia izan zuten,
arrisku handiagoa hartu
zuten, eta oso gauza poli-
tak argitaratu ziren.

"Qso, esperienza, ona

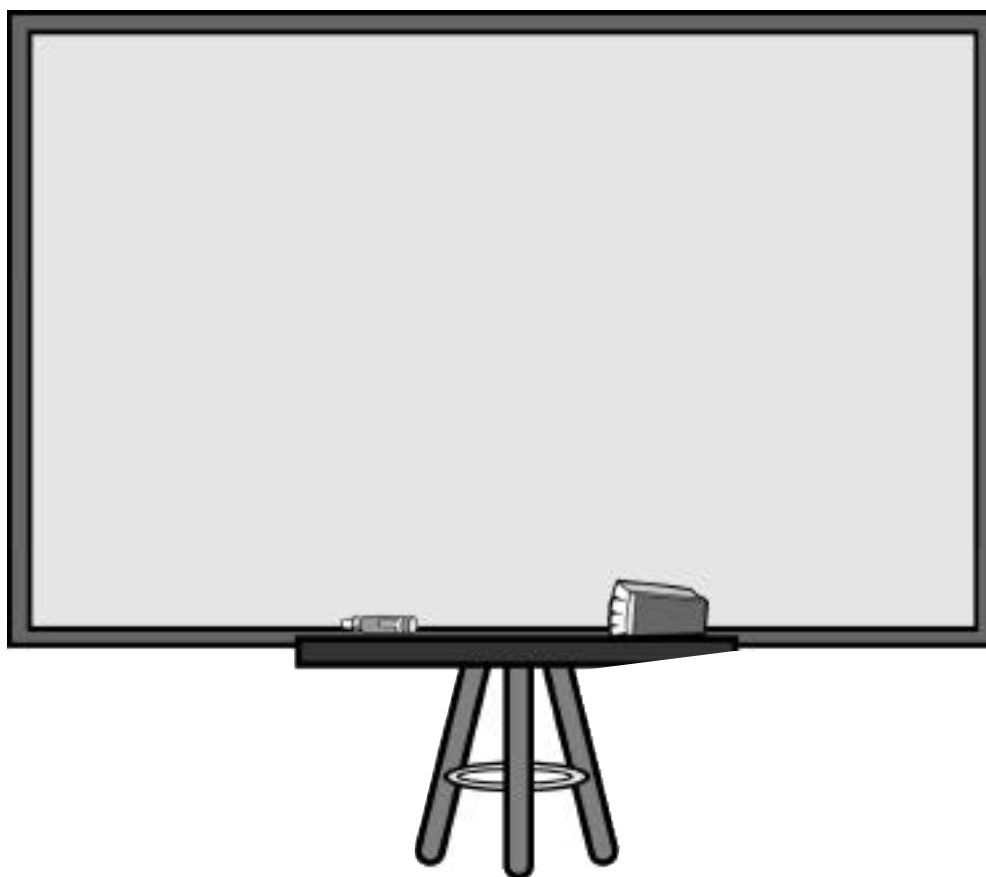
[illegible]

29

s e k u e C n t z i a

7 **jarduera** Kea dariola

- 1
 - Ikastunitate honen hasieran, albiste laburra zertan zen birpasatu genuen. Gogoan al duzue irakasleak erakutsi zizuen ezaugarri-sorta hura? Haren antzeko bat egingo dugu jarduera honetan; oraingoan, ordea, albiste luzearen gainekoa.
 - Hasteko, pentsa ezazue taldean zer ikasi duzuen ikastunitate honetan. Non atzeman dituzue albiste motz eta luzearen arteko aldeak? Idatz itzazue ideia horiek taula honetan:

- 2
 - Irakasleak ideia guztiak arbelean laburbilduko ditu.

30

IKASLEAREN LIBURUA
• 3. MAILA

8 jarduera Autoebaluazioa

- 1 ● Irakurri berriz bigarren jardueran idatzi zenuen albisteak. Zer erizten diozu orain? Har ezazu gertaera-albistearen ezaugarri-zerrenda eta aztertu patxaraz:

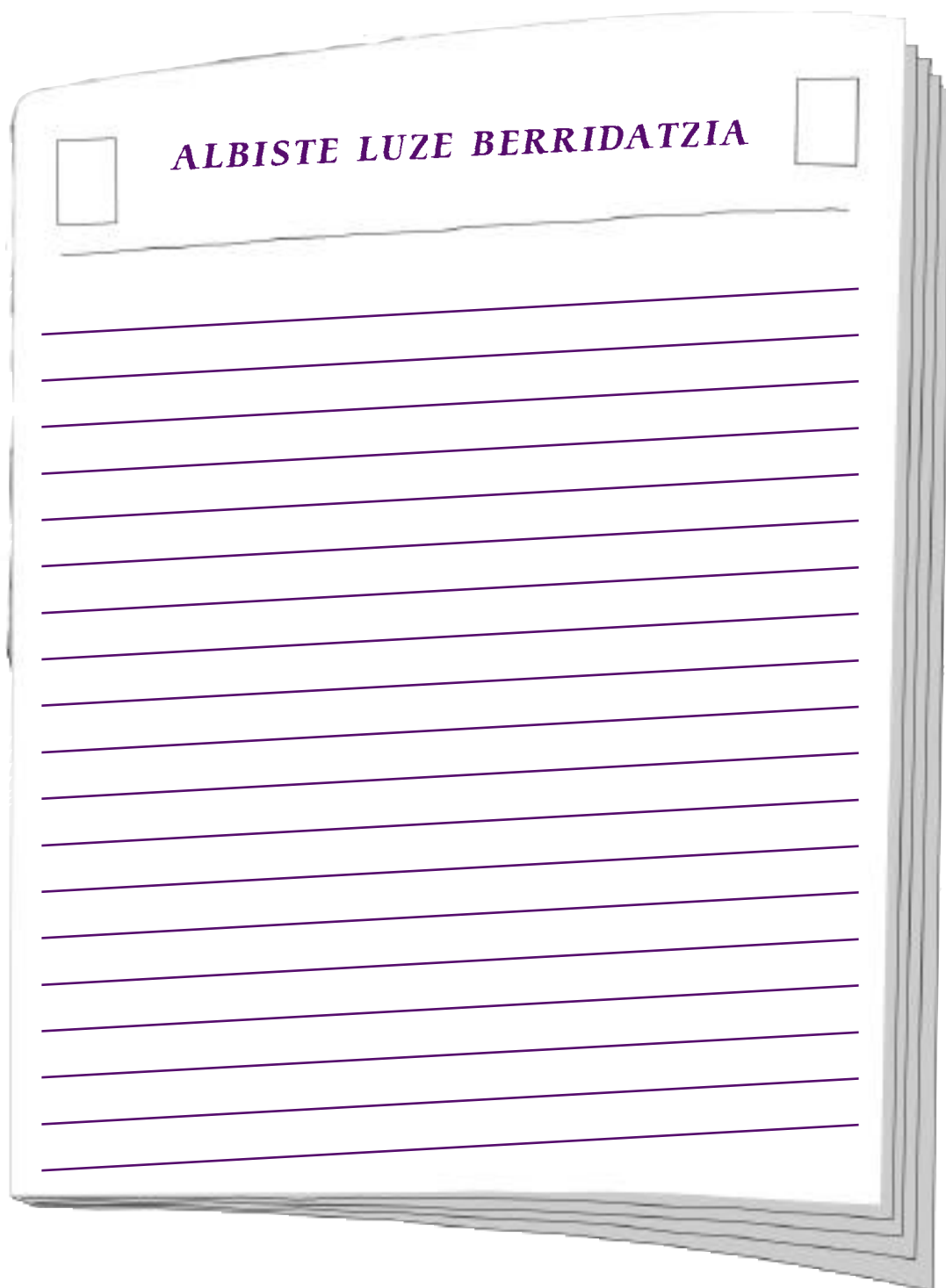
	Ezaugarriak	Nire albisteak ba al ditu?	
		BAI	EZ
☐			
☐			
☐			
☐			
☐			
☐			
☐			

C Sekuentzia

- 2 ● Ba al du zer hobeturik zure albisteak? Hala bada, ekin berridazketari.

ALBISTE LUZE BERRIDATZIA

The image shows a stack of white paper with horizontal purple lines. At the top of the stack, there is a header section with the title "ALBISTE LUZE BERRIDATZIA" in purple capital letters. On either side of the title, there is a small empty square box. Below the header, the rest of the page is filled with horizontal purple lines for writing.

- 3 ● Bi albisteen laburpena kontatuz zeure ikaskideari ea alderik sumatzen duen.

Ikastunitate honetan albiste luzeak topatuko dituzu.
Helburua ez da, inolaz ere, albiste luzeak idazten trebatzea,
baizik eta testu hauek eskaintzen dizkiguten hainbat
baliabidez jabetzea, zure jardunean
lagunduko dizutelako.

HABE